

URZĄD MIASTA I GMINY w Opatowie
plano wpłynęło

dnia: 2017 -03- 02

Zatwierdził:
Zarejestrowane pod nr:
Podpis:

sejsternauco pool pr. 276/2017
dwóch

Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie
Plac Obrońców Pokoju 34, 27-500 Opatów
tel/fax 158682648
158681300 wew. 302-305
e-mail ops.opatow@pro.onet.pl

4/a

OPS-0210/ 24 /2017

Opatów dnia 2017.02.28

Ośrodek Pomocy Społecznej
w Opatowie
Plac Obrońców Pokoju 34
27-500 Opatów
tel/fax 158682648

Egz. Nr 1

Pan Andrzej Chaniecki
Burmistrz Miasta i Gminy
w Opatowie

Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie przedkłada sprawozdanie roczne za 2016r. z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań –stosownie do art. 179 ust. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016r. poz. 575 z późniejszymi zmianami)

I. Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustalonym przedmiotową ustawą spoczywa m.in. na jednostkach samorządu terytorialnego tj. wójtach, burmistrzach, prezydentach miast. Realizatorem części zadań wynikających z **Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** w gminie Opatów od początku obowiązywania ustawy tj. od 2012r. jest Ośrodek Pomocy Społecznej. System pieczy zastępczej ma na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. W ramach realizacji ustawy wspierane są rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, a głównym celem pracy jest przywrócenie rodzinie tych zdolności.

Nadmienia się, że z dniem 1 styczeń 2017r. weszła w życie ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa nakłada na asystenta rodziny koordynowanie wsparcia dla rodzin w trudnej sytuacji życiowej. Koordynacja wsparcia podejmowana jest przez asystenta rodziny na wniosek złożony do właściwego ośrodka pomocy społecznej przez wnioskodawcę.

II. Do zadań własnych gminy należy:

- 1) Opracowywanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny,
- 2) Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) Zapewnienie rodzinie z trudnościami wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) Organizacja szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających
 - c) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci
- 4) Finansowanie
 - a) Kosztów szkoleń dla rodzin wspierających

- b) Podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny
- 5) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym
- 6) Sporządzanie sprawozdawczości rzeczowo-finansowej z zakresu wspierania rodziny
- 7) Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy .

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) Analizie sytuacji rodziny i środowiska oraz przyczyn kryzysu w rodzinie
- 2) Wzmocnieniu roli i funkcji rodziny
- 3) Rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny
- 4) Pomocy w integracji rodziny
- 5) Przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) Pracy z rodziną,
- 2) Pomocy w opiece i wychowaniu dziecka

III. Realizowane zadania:

1. Rodzinna piecza zastępcza.

Na terenie Gminy Opatów funkcjonuje 6 rodzin zastępczych, w tym 4 rodziny to rodziny zastępcze spokrewnione, 2 - rodziny zastępcze niezawodowe (w tym osoby obce – 2). Łącznie umieszczonych jest w rodzinach zastępczych 10 dzieci (7 dziewczynek, 3 chłopców) w wieku szkoły podstawowej, gimnazjum i szkoły średniej (od 12 do 17 lat. Ośrodek monitoruje i prowadzi współpracę z rodzinami. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ich funkcjonowaniu. Nadzór nad prawidłowością ich funkcjonowania sprawują Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opatowie oraz kuratorzy sądowi. Ponadto 5 dzieci (2 dziewczynki w wieku 2 i 11 lat i 3 chłopcy w wieku od 1 roku do 14 lat) z gminy Opatów umieszczonych jest w rodzinie zastępczej poza gminą (Sadowie, Tartów i Ożarów).

W 2016r. do rodziny zastępczej trafiło 3 dzieci. Łącznie gmina Opatów ponosi koszty pobytu wobec 6 dzieci (w tym 1 dziecko od 21 października 2014r. 1 dziecko od 23 lipca 2015r., 1 dziecko od 01 września 2015r., 1 dziecko od 25 maja 2016r., 1 dziecko od 30 czerwca 2016r. i od 24 listopada 2016r.). Dzieci umieszczone w RZ z uwagi na brak możliwości sprawowania opieki przez rodziców uwarunkowany problemem alkoholowym. 1 dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej u ciotki (poza gminą Opatów – gm. Sadowie), 2 dzieci w rodzinie zastępczej niespokrewnionej (poza gminą Opatów – gm. Ożarów), 1 dziecko w rodzinie zastępczej spokrewnionej u wujka (poza gminą Opatów – gm. Ożarów), 1 dziecko w rodzinie zastępczej niespokrewnionej (poza gminą Opatów – gm. Tartów),

Z tego tytułu Gmina ponosiła odpłatność zgodnie z ustawą jw. - na poziomie odpowiednio 10% , 30% lub 50% kosztów pobytu.

Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej jest 15 dzieci z terenu Gminy Opatów.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

W 2016r. 7 dzieci z gminy Opatów przebywało (przebywa nadal 6 dzieci) w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Nieskurzowie Nowym. Za 3 dzieci przebywających w placówce w Nieskurzowie gmina nie ponosi opłat. Dzieci zostały umieszczone przed wejściem w życie Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (umieszczała jednostka powiatu). Gmina Opatów jest gminą właściwą do ponoszenia kosztów pobytu 3 dzieci w placówce (ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej). Gmina w pierwszym roku pobytu dziecka w placówce ponosi koszty w wys. 10% wydatków na opiekę. Koszty te ulegają zwiększeniu odpowiednio

do 30% wydatków w drugim roku pobytu dziecka i do 50% wydatków w trzecim i kolejnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej. Koszt miesięczny utrzymania 1 dziecka w placówce w Nieskurzowie Nowym w 2016r. wynosił 3.150,99zł. Dzieci umieszczone zostały odpowiednio w 2012r. i 2015r. i 2016r. Rodziny dzieci przebywających w placówce objęte są pracą asystenta rodziny w celu wypracowania możliwości powrotu dziecka do środowiska. W większości rodzin występuje problem alkoholowy.

3. Asystent rodziny.

Kontynuowana jest praca asystenta rodziny w środowiskach. Po dokonaniu analizy sytuacji rodzin problemowych i przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowie wskazali rodziny, w których zasadne było wprowadzenie dodatkowego wsparcia. Zostały sformułowane wnioski o przydzielenie rodzinom asystenta rodziny. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej stosownie do złożonych wniosków przyznał asystenta rodzinom. Wspieranie rodziny jest prowadzone za zgodą i przy aktywnym udziale rodzin. W 2016r. zatrudniony było 2 asystentów rodziny (1 asystent zatrudniony od 22 lutego do 26 lutego 2016r.) wypełniających swoje obowiązki w rodzinach. Łącznie zatrudnione były 2 osoby. Od początku 2016r. obowiązki asystenta wykonuje 1 osoba.

Opieką objętych było w skali roku 19 rodzin (47 dzieci, 81 osób w rodzinach).

Asystent sprawował jednocześnie opiekę nad 15 rodzinami. Maksymalna liczba rodzin przypadająca na 1 asystenta może wynosić 15. W stosunku do roku ubiegłego objęto opieką 2 nowe rodziny. 5 rodzin wyłączono z asysty, 3 rodziny w związku z osiągnięciem dobrych rezultatów pracy w środowisku i 2 rodziny z uwagi na rezygnację rodziny i przebywanie osoby w zakładzie karnym. Obecnie zostanie zweryfikowana potrzeba świadczenia pomocy asystenta w kolejnych środowiskach, gdzie widoczna jest duża poprawa funkcjonowania rodzin. Należy dodać, iż w 2 rodzinach pomimo poczynionych ustaleń i nakreślonego planu pracy – głównie na nasilony problem alkoholowy, rodziny nie były w stanie sprawować w sposób właściwy opieki nad dziećmi. Dzieci zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. Podkreślenia wymaga fakt, iż brak dobrej woli osób uzależnionych do utrzymania trzeźwości jest najpoważniejszym problemem, który uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie rodziny i przekreśla wszelkie starania osób organizujących fachową pomoc, w tym asystentów rodziny.

W okresie od września 2012r. do 31 grudnia 2016r. - 31 rodzin było objęte opieką asystenta rodziny w tym z 16 rodzinami zakończono pracę: 6 rodzin rezygnacja z opieki asystenta, 1 rodzina zmiana miejsca zamieszkania, 2 rodziny zakończona praca w przypadku 1 z uwagi na brak współpracy rodziny, 1 rodzina brak współpracy i osoba odbywa karę pozbawienia wolności. W 2016r. asystent rodziny sprawował opiekę nad 19 rodzinami z problemami wychowawczymi z terenu gminy (równocześnie opieka jest sprawowana nad 15 rodzinami). Nadmieniam, że 8 dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny uczęszczało w 2016r. na zajęcia organizowane przez Świetlicę Środowiskową im. św Jana Pawła II przy parafii Św. Marcina w Opatowie prowadzoną przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie w Opatowie. Świetlica Środowiskowa organizuje czas wolny dla dzieci po zakończonych zajęciach szkolnych tj. pomoc w nauce, podwieczorek, zajęcia w grupach wg. zainteresowań, wycieczki itp. Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych typowane przez pracowników tutaj ośrodka i asystenta rodziny. Świetlica ma charakter otwarty i każde chętne dziecko ma możliwość skorzystania z zajęć.

W 2016r. Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił różnych form wsparcia finansowego rodzinom wychowującym dzieci – ogółem udzielono 106 rodzinom z dziećmi pomocy (w tym 20 rodzinom niepełnym) w postaci zasiłków celowych, okresowych, pomocy w formie dożywiania dla dzieci oraz wypoczynku letniego i zimowego. W 37 rodzinach powodem udzielenia wsparcia przez Ośrodek Pomocy Społecznej była m. in. stwierdzona dysfunkcja bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa

domowego . Oprócz pomocy finansowej pracownicy socjalni objęli rodziny pomocą w postaci pracy socjalnej w tym poradnictwo prawne, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych sprawach bytowych, udzielają informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy.

Pomocą w formie gorącego posiłku (pełny obiad, przemiennie zupa – II danie, zupa z pieczywem) objęto 169 dzieci na łączną kwotę 83.830zł w tym 28 dzieci z rodzin , które posiadają wsparcie asystenta rodziny .

We współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatowie, szkołami podstawowymi, kuratorami zawodowymi Sądu Rejonowego w Opatowie - Wydział Rodzinny i Nieletnich, Komendą Hufca ZHP w Opatowie w 2016 roku zorganizowany został wypoczynek zimowy i letni. Z wypoczynku zimowego skorzystało 30 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych celem m.in. konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabycia pozytywnych zachowań, wskazania obowiązujących norm moralnych i obyczajowych. Z wypoczynku letniego skorzystało 30 dzieci –miejsce wypoczynku Dąbki – organizator Komenda Hufca ZHP w Opatowie (środki GKRPA w Opatowie). Ponadto 6 dzieci wzięło udział w wypoczynku letnim w Dąbkach organizator: Kuratorium Oświaty w Kielcach. Nadmieniam się, iż wypoczynek letni i zimowy organizowany jest rok rocznie. Ponadto w 2016 r. zorganizowane były 2 jednodniowe wycieczki rekreacyjno – edukacyjne do Krakowa, Zagnańska i Kielc , w których uczestniczyło łącznie 81 dzieci. Dzieci typowane przez pracowników socjalnych i asystenta Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowie.

W 2016r. asystent rodziny oraz pracownik socjalny brali uczestniczyli w szkoleniu nt. - „Asystentura jako alternatywna forma pomocy rodzinie”,

- „Praca asystenta z rodzinami w szczególnych potrzebach „

oraz asystent rodziny brał udział w dwudniowym szkoleniu dotyczącym problematyki pracy asystenta rodziny.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną,
- 2) Udzielanie pomocy rodzinie w poprawie ich sytuacji życiowej , w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 3) Udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, opiekuńczo-wychowawczych,
- 4) Wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie do podnoszenia kwalifikacji zawodowych
- 5) Udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- 6) Udzielanie wsparcia dzieciom,
- 7) Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny,
- 8) Prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci
- 9) Prowadzenie dokumentacji dotyczącej rodzin itp.

IV. Finansowanie zadań w 2016r.

W 2016r. została złożona oferta konkursowa w otwartym konkursie ofert „**Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2016**”. Wniosek został złożony w Świętokrzyskim Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach skąd po wstępnej ocenie zostały przekazany do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Dzięki pozytywnemu rozpatrzeniu wniosków gmina otrzymała wsparcie finansowe na zatrudnienie asystenta rodziny. Asystenci zatrudnieni byli na umowę zlecenie(1 osoba ,umowa 22.02.2016 – 26.02.2016r., 1 osoba, umowa zlecenie od stycznia do września 2016r. i od października 2016r. umowa o pracę).

Zadania własne i zlecone gminie:

Rozdział 852 04 – Rodziny zastępcze

Plan środków na 2016r. : **8 057zł.**

Realizacja: **8 056,23 zł.**

Ponoszona była odpłatność za pobyt 6 dzieci w rodzinach zastępczych

Rozdział 852 01 – Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze

Plan środków: **32 258,00zł.**

Realizacja: **30 075,00 zł.**

Z niniejszego rozdziału finansowany jest pobyt czwórki dzieci z terenu Gminy Opatów w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Nieskurzowie Nowym .

Rozdział 85206 – Wspieranie rodziny

Plan na 2016r. stanowi kwotę **–50 509,00 zł**

Wydatkowana kwota – **23.821,38 zł.**

W tym wydatkowano kwotę 1.904,00zł jako wkład własny Gminy Opatów do Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na 2016r. rok pn.”Asystent rodziny”

Wydatki na pieczę zastępczą w 2016r. wyniosły – 61 952,61zł.

V. Sprawozdawczość

- Zostało przedłożone sprawozdanie wojewódzkie z realizacji Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na 2016r.
- Sprawozdanie z wykorzystania dotacji na realizację zadania w ramach Programu Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na 2016r.
- Ośrodek sporządził sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – zgodnie z Rozporządzeniem MPiPS z dnia 4 grudnia 2012r. (Dz. U. z 2012r. poz. 1371).

Sprawozdania zostały przekazane do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach .

VI. Gminny Program Wspierania Rodziny

Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie opracował Gminny Program Wspierania Rodziny wynikający z art. 176 pkt. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jako realizacja zadania własnego gminy. Program przyjęty Uchwałą Nr XIV/123/2015 Rady Miejskiej w Opatowie z dnia 27 listopada 2015 roku. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Opatów na lata 2016-2018. Głównym celem programu jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci oraz osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilizacji życiowej.

VII. Potrzeby w zakresie wspierania rodziny.

- 1) W dalszym ciągu zatrudnienie asystentów rodziny analogicznie do stwierdzonych potrzeb w środowisku i w zakresie przewidzianym do zakresu obowiązków asystenta rodziny.
- 2) Organizowanie i prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, w tym we współpracy i z wykorzystaniem działających podmiotów,
- 3) Zabezpieczenie środków na sfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej
- 4) Monitorowanie sytuacji dzieci pozostających w pieczy i działania zmierzające w kierunku powrotu dzieci do środowiska.,
- 5) Rozważenie zadania w postaci funkcjonowania rodzin wspierających.

Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Należy dodać, iż praca socjalna prowadzona z różnymi rodzinami w środowisku lokalnym pozostaje nadal – zgodnie z ustawą o pomocy społecznej – zadaniem obligatoryjnym gminy – pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej. Natomiast ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza szereg działań wspierających rodziny, w których wychowywane są dzieci. Z uwagi na różnorodność problemów w rodzinach jest to proces długotrwały wymagający zaangażowania i systematyczności oddziaływań. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Opatów jest na bieżąco monitorowany i podejmowane są działania przez Ośrodek Pomocy Społecznej mające na celu wspieranie i pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Niniejsza informacja stanowi również sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Opatów na lata 2016- 2018 za rok 2016.

Wyk. w 2 egz.:

Egz. Nr 1 – Pan Andrzej Chaniecki
Burmistrz Miasta i Gminy Opatów
Egz. Nr 2 – A/a.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej

mgr Elżbieta Choderek

Opracowanie.:

E. Choderek
T. Waliszewska